

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY (WZW) typu B

(zalecane)

INFORMACJE PODSTAWOWE

Przyczyna i drogi zakażenia: WZW typu B jest chorobą zakaźną wątroby, wywołaną przez wirusa zapalenia wątroby typu B (HBV). Wirus HBV głównie przenosi się poprzez kontakt z zakażoną krwią oraz płynami ustrojowymi. Innymi czynnikami ryzyka są praca w zakładach opieki zdrowotnej, transfuzje krwi, dializy, akupunktura, wykonywanie tatuażu, czy korzystanie z tych samych przyborów higienicznych.

Objawy: Okres od zakażenia do objawów wynosi od 6 tygodni do 6 miesięcy. W 80% przypadków choroba przebiega bezobjawowo lub skąpoobjawowo, w 10% przypadków pojawia się żółtaczką. Rzadko (0,1%) zakażenie rozwija się w piorunujące zapalenie wątroby, z niewydolnością wątroby (przeżywalność 20–30%).

Leczenie: Ostre wirusowe zapalenie wątroby typu B zwykle nie wymaga leczenia. Leczenie przewlekłego zapalenia wątroby może być konieczne by zmniejszyć ryzyko wystąpienia marskości wątroby lub raka wątrobowokomórkowego.

Rokowanie: Ostre wirusowe zapalenie wątroby typu B powoduje zapalenie wątroby, wymioty, żółtaczkę i rzadko śmierć. W 90–95% przypadków zakażenie kończy się samoistnym wyleczeniem. Jednak część zakażeń HBV (do 10%) przechodzi w fazę przewlekłą, a największe ryzyko występuje u zakażonych noworodków do pierwszego roku życia. Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B może prowadzić do rozwoju marskości wątroby oraz raka wątrobowokomórkowego (HCC).

Szczepienie p/WZW B są szczególnie zalecane dla:

- osób, które ze względu na tryb życia lub wykonywane zajęcia są narażone na zakażenia związane z uszkodzeniem ciągłości tkanek lub poprzez kontakt seksualny;
- przewlekłe chorych o wysokim ryzyku zakażenia nieszczepionym w ramach szczepień obowiązkowych;
- przewlekłe chorych o wysokim ryzyku zakażenia: z chorobami przebiegającymi z niedoborem odporności, w tym leczonych immunosupresyjnie, chorych z cukrzycą i niewydolnością nerek;
- osób chorych na nowotwory układu krwiotwórczego;
- chorych przygotowywanym do zabiegów operacyjnych;
- dzieci i młodzieży, nieobjętych dotąd szczepieniami obowiązkowymi;
- osób dorosłych, zwłaszcza w wieku starszym.

Preparaty i schemat dawkowania:

Podanie domięśniowe, w wyjątkowych przypadkach podskórne.
 Żaden ze składników szczepionki nie jest zakaźny (szczepionka zawiera jedynie fragment wirusa).

Nazwa handlowa	Wskazania wiekowe	Schemat szczepienia podstawowego	Dawki dodatkowe - przypominające
Engerix B 10 µg lub 20 µg	dawka 10 µg: do 15 r.ż. włącznie dawka 20 µg: >15 r.ż.	3 dawki w schemacie: 0, 1, 6 miesięcy lub schemat przyspieszony: 0, 1, 2, 12 miesięcy. Wyjątkowo: 0, 7, 21 dni i 12 miesięcy	Nie ustalono jednoznacznie, czy u osób zdrowych, do utrzymania długotrwałej ochrony przed zakażeniem WZW B konieczne jest podanie dawki przypominającej.
Euvax B 10 µg lub 20 µg	dawka 10 µg: do 15 r.ż.	3 dawki w schemacie: 0, 1, 6 miesięcy.	
Hepavax-Gene TF 20 µg	dawka 20 µg: od 16 r.ż.	Możliwy schemat przyspieszony: 0, 1, 2, 12 miesięcy	

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Droga zakażenia HBV

Wirus HBV przenosi się podczas kontaktu z zakażoną krwią lub płynami ustrojowymi zawierającymi krew. Nie występuje w kale, ślinie i łzach. Nie można się zarazić poprzez pożywienie.

Możliwe formy przenoszenia wirusa WZW typu B obejmują: naruszenie ciągłości skóry skażonymi narzędziami (tatuże, zabiegi kosmetyczne, fryzjerskie, stomatologiczne, chirurgiczne), zakażenie płodu i noworodka od matki nosicielki, przetoczenia krwi i jej produktów, kontakty seksualne z nosicielem wirusa (rzadko).

Skuteczność szczepień p/WZW typu B

Skuteczność szczepienia pełnym schematem wynosi 90-95% dzieci i dorosłych bez zaburzeń odporności.

Jeżeli osoba szczepiona wytworzyła przeciwciała ochronne, to odporność utrzymuje się nawet wtedy, kiedy występuje niskie miano przeciwciał lub nawet, gdy są one już niewykrywalne.

Przeciwwskazania do szczepienia p/WZW typu B

Nadwrażliwość na składniki szczepionki, w tym na białka drożdży oraz ciężkie reakcje alergiczne na poprzednie dawki.

Objawy niepożądane po szczepieniu p/WZW typu B

Objawy miejscowe: bolesność w miejscu wstrzyknięcia, niewielkie zaczerwienienie lub obrzęk.

Objawy ogólne: o niewielkim nasileniu – gorączka, bóle głowy.

INFORMACJE DODATKOWE

Czy po szczepieniu p/WZW typu B należy rutynowo oceniać stężenie przeciwciał anti-HBs we krwi?

Nie zaleca się rutynowego badania stężenia przeciwciał anti-HBs po szczepieniu u osób zdrowych.

Wykonałam/em oznaczenie miana przeciwciał anti-HBs i wyszło <10 jednostek/l. Czy należy się doszczepić?

Powszechnie przyjęto, że minimalny ochronny poziom przeciwciał anti-HBs wynosi 10 IU/l. Jednakże nie jest konieczne szczepienie przypominające osób zdrowych, uprzednio zaszczepionych podstawowo, pomimo stężenia przeciwciał anti-HBs poniżej poziomu ochronnego (10 j.m./l).

W przypadku jakiego opóźnienia między dawkami należy rozpocząć od nowa cykl szczepienia p/WZW typu B?

W przypadku opóźnienia między dawkami, niezależnie od wielkości tego opóźnienia, podaje się tylko brakujące dawki. Według Amerykańskiego Komitetu Doradczego ds. Szczepień Ochronnych (ACIP), jeśli schemat szczepienia przerwano po pierwszej dawce, to drugą dawkę należy podać tak szybko, jak to możliwe, a trzecią najwcześniej po 2 miesiącach (optymalnie 5-6 miesięcy); jeśli tylko brakuje trzeciej dawki, należy ją uzupełnić przy pierwszej okazji. Nie ma sugestii, by szczepienie rozpocząć od nowa.

Kiedy po szczepieniu w trybie przyspieszonym można najwcześniej poddać się zabiegowi (operacji)?

Przy przyspieszonym trybie szczepienia p/WZW B (0, 7, 21 dni + 12 miesiąc; tylko preparat Engerix B) zabieg operacyjny może być wykonany nie wcześniej niż tydzień po podaniu trzeciej dawki.

Opracował: lek. Michał Jędrzejek

Opracowano na podstawie:

- Gajewski P. (red.) (2017). Interna Szczeklika 2017. Kraków: Medycyna Praktyczna
- Wysocki J., Czajka H. (2018). Szczepienia w pytaniach i odpowiedziach. Kraków: Wydawnictwo Help-Med

Informacje o szczepionkach dla pacjenta:

- https://www.aquavitae.com.pl/data/include/cms/Engerix_B-20-mcg-Ulotka-06_08_2013.pdf
- <https://baza-lekow.com.pl/euvax-b-lek-ulotka-chpl-opinie-dawkowanie/>